

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon o zmene klímy a nízkouhlíkovej transformácii Slovenskej republiky a o zmene a doplnení zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (klimatický zákon)

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/29>

Materiál v pripomienkovom konaní do 17.02.2023

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom životného prostredia SR na základe Plán legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2022

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Predkladaný návrh zákona reflektuje aktivity na úrovni Európskej únie a upravuje sa ním mechanizmus napĺňania záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z medzinárodných dohôd a právnych predpisov Európskej únie z oblasti riešenia zmeny klímy a mechanizmus kontroly ich napĺňania, stanovuje dlhodobý záväzný cieľ a ciele Slovenskej republiky v oblasti riešenia zmeny klímy a upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy, subjektov územnej samosprávy, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane klimatického systému a napĺňaní dlhodobého záväzného cieľa a klimatických cieľov.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť 01.09.2023

Postoj RÚZ k materiálu

Predkladaný návrh zákona reflektuje aktivity na úrovni Európskej únie a upravuje sa ním mechanizmus napĺňania záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z medzinárodných dohôd a právnych predpisov Európskej únie z oblasti riešenia zmeny klímy a mechanizmus kontroly ich napĺňania, stanovuje dlhodobý záväzný cieľ a ciele Slovenskej republiky v oblasti riešenia zmeny klímy a upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy, subjektov územnej samosprávy, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane klimatického systému a napĺňaní dlhodobého záväzného cieľa a klimatických cieľov. **RÚZ navrhuje stiahnuť návrh zákona z aktuálne prebiehajúceho legislatívneho procesu, riadne a dôsledne prepracovať znenie vlastného materiálu, riadne a dôsledne dopracovať doložky vybraných vplyvov (najmä analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie) a opätovne predložiť prepracovaný návrh do predbežného pripomienkového konania a následne do medzirezortného pripomienkového konania**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Navrhujeme stiahnuť návrh zákona z aktuálne prebiehajúceho legislatívneho procesu, riadne a dôsledne prepracovať znenie vlastného materiálu, riadne a dôsledne dopracovať doložky vybraných vplyvov (najmä analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie) a opätovne predložiť prepracovaný návrh do predbežného pripomienkového konania a následne do medzirezortného pripomienkového konania.

Odôvodnenie:

Návrh zákona, tak ako bol predložený do predbežného pripomienkového konania (PPK) a následne do medzirezortného pripomienkového konania (MPK) považujeme za vágny, nedostatočne dopracovaný, nepresný, obsahujúci mnoho nezadeinovaných pojmov, vykazujúci znaky "goldplatingu" a duplicitný vo vzťahu k strategickým nástrojom uvedených v tretej časti návrhu zákona. Považujeme za nevyhnutné ho zosúladiť s formálnymi požiadavkami na prípravu návrhov zákonov v zmysle legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky a upraviť tak, aby bol návrhom zákona a nie manifestom, či deklaráciou. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom

(publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný. Návrh zákona má za cieľ upraviť ciele pre sektory mimo systému EU ETS. Keďže sektor budov aj cestnej dopravy má byť od roku 2027 včlenený pod separátny systém EU ETS, nebude spĺňať základný predpoklad, na ktorom je postavený návrh zákona. Zároveň, k dosiahnutiu klimateckej neutrality do roku 2050 sa SR prihlásila prístupím k Európskej zelenej dohode. Návrh zákona vychádza z predpokladu uhlíkovej neutrality SR v r. 2050. Uhlíková neutralita v zmysle Európskej zelenej dohody sa má dosiahnuť na celoeurópskej úrovni, t. j. ako súčet uhlíkových výkonnosti členských štátov. To predpokladá možnosť pre niektoré krajiny mať vyššie emisie ako ich záchyty, tzn. všetky štáty nemusia nutne dosiahnuť uhlíkovú neutralitu. Práve SR patrí k menej vyspelým krajinám s ťažkým priemyslom, ktoré sú dnes v skupine krajín s vyššími emisiami na vybranú mernú jednotku (obyvateľ, HDP). SR dnes tiež nemá spracovanú žiadnu analýzu, ktorá by posudzovala potenciál a faktické možnosti ako SR naplní cieľ uhlíkovej neutrality do 2050 a aj vzhľadom na popísané východiská pre SR je stanovenie cieľa dosiahnuť uhlíkovú neutralitu o 27 rokov dopredu príliš ambiciózne ba až reálne nedosiahnuteľné. Ambície musia ísť v súlade s možnosťami a bez poznania konkrétnych podmienok a predpokladov je legislatívne zavedenie tohto cieľa nad rámec európskej legislatívy. Návrhom zákona sa má taktiež zriadiť Rada pre klimateckú zodpovednosť (ďalej len „Rada“) ako nezávislý, odborný poradný, koordinačný, iniciatívny orgán monitorovania, hodnotenia a tvorby jednotlivých nástrojov pre riešenie zmeny klímy. Rada má obdobné kompetencie ako Rada pre rozpočtovú zodpovednosť, ktorá je však zriadená ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti. Zároveň si dovoľujeme uviesť, že predkladateľ pri príprave návrhu zákona žiadnym spôsobom nevyčíslil dopady na podnikateľské prostredie, ale len stroho uviedol, že v tejto fáze legislatívneho procesu nie je možné odhadnúť náklady, ktoré by vznikli podnikateľským subjektom v súvislosti s plnením povinností a úloh určených návrhom zákona. Okrem nákladov a administratívneho zaťaženia vyplývajúceho z informačných povinností a nákladov súvisiacich so žiadosťami o prostriedky z inovačného alebo modernizačného fondu je nevyhnutné vypočítať a uviesť aj nepriame finančné náklady vyplývajúce z § 3 až § 5 návrhu zákona (dlhodobý klimatecký cieľ, klimatecké ciele, sektorové klimatecké ciele), kde sa ukladajú povinnosti povinným osobám pri plnení klimateckých cieľov. V zmysle princípu právnej istoty, predvídateľnosti práva a transparentného legislatívneho procesu je nevyhnutné, aby pred prípravou samotného legislatívneho znenia návrhu zákona bolo vykonané dôsledné posúdenie a zhodnotenie vplyvov, ktoré vyhodnotí pozitívne a negatívne účinky navrhovanej právnej úpravy a zároveň vyčíslil dopady takejto navrhovanej úpravy. Pri vykonávaní analýzy považujeme za nevyhnutné dodržiavať záväzky, ktoré vyplývajú z Programového vyhlásenia vlády SR, v ktorom sa Vláda SR zaviazala komplexne a participatívne hodnotiť vplyvy návrhov právnych predpisov, vrátane vplyvov na strategické plánovanie. Zároveň, pracovné stretnutia, ktoré sa konali k jednotlivým sektorom, ktoré majú byť regulované prostredníctvom návrhu zákona, považujeme za nedostatočné, nakoľko pripomienky relevantných subjektov, nie sú žiadnym spôsobom premietnuté do návrhu zákona. Na základe vyššie uvedeného považujeme za nevyhnutné nepokračovať v aktuálnom legislatívnom procese, riadne prepracovať návrh zákona, dopracovať analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie a následne návrh zákona predložiť do PPK a MPK.

2. Všeobecná zásadná pripomienka – dekarbonizácia cestnej dopravy

Dekarbonizácia cestnej dopravy nemôže ležať len na pleciach súkromného sektora, považujeme za nevyhnutné, aby štát aj finančne podporoval sektor cestnej dopravy na ceste k uhlíkovej neutralite a motivoval sektor aj nasledujúcimi opatreniami:

- a) Podpora nákupu nízkoemisných vozidiel:

Obnovou vozového parku menej ekologických vozidiel nízkoemisnými vozidlami čo prispeje výrazným spôsobom k zníženiu emisií skleníkových plynov z nákladnej a autobusovej dopravy.

Nakoľko sú ale ceny ťažkých úžitkových vozidiel s nízkoemisným vodíkovým pohonom alebo elektrickým pohonom zásadne vyššie oproti vozidlám so spaľovacími motormi, odrádza to dopravcov od investícií do nich. Cena klasického ťahača sa pohybuje okolo 100 000 eur. Podľa dostupných informácií je možné predpokladať, že cena ťahača na vodíkový pohon sa ešte niekoľko rokov bude pohybovať okolo 500 000 eur a cena ťahača na elektrický pohon okolo 300 000 eur. Podobne tomu bude aj v prípade cien nízkoemisných autobusov. Preto žiadame finančnú podporu nákupu týchto vozidiel v signifikantnej výške voči ich kúpnej cene. Pomôže to urýchliť prechod na nízkoemisné pohony a tým aj zníženie emisií v doprave.

b) Podpora výstavby infraštruktúry pre nízkoemisné vozidlá:

Dostatočná infraštruktúra pre nízkoemisné nákladné vozidlá a autobusy je veľmi podstatná aj pre motiváciu k nákupu nízkoemisných vozidiel. Pri jej nedostatku, hoc aj s dotáciami na kúpu, nebudú dopravcovia dostatočne motivovaní ich kupovať a pomôcť tak naplneniu cieľov zníženia emisií, pretože bez dostatočnej kapacity nabíjajúcich staníc budú dané vozidlá pre prax nepoužiteľné.

Z špecifického pohľadu nákladnej dopravy je zároveň žiaduce podporovať výstavbu nabíjajúcich a plniacich staníc formou podpory výstavby nabíjajúcich staníc pre ťažké nákladné vozidlá a autobusy priamo v dopravných podnikoch ako aj na strategicky prispôsobených lokalitách pre ťažké nákladné vozidlá a autobusy.

Zároveň upozorňujeme, že je nevyhnutné, aby Slovenská republika efektívne využila finančné prostriedky z európskych zdrojov na podporu výstavby takejto infraštruktúry ako napríklad Nástroj na prepájanie Európy, Program Slovensko, Plán obnovy a odolnosti a pod.

c) Daňové zvýhodnenie nízkoemisných vozidiel – navrhujeme zníženie dane z motorových vozidiel na 1/10 súčasnej sadzby alebo ich úplné oslobodenie ich prevádzky, úprava registračnej dane vozidiel, kde by jej výška závisela od množstva produkovaných emisií (zvýhodnenie vozidiel s nulovými emisiami).

d) Sadzby mýta – Smernica EÚ parlamentu a Rady č. 2022/362, ktorou sa menia smernice 1999/36/ES, 1999/37/ES a (EÚ) 2019/520, pokiaľ ide o poplatky za používanie určitej dopravnej infraštruktúry vozidlami upravuje nový spôsob výpočtu mýtnych sadzieb, zvýhodňujúci najmä vozidlá s nulovými emisiami alebo ťažké vozidlá s nízkymi emisiami. Žiadame jej racionálnu a včasnú transpozíciu, po úzkej koordinácii a diskusii so sektorom, ktorého sa bude najviac dotýkať.

e) Možnosť zrýchlených odpisov nízkoemisných nákladných vozidiel a autobusov – zavedenie možnosti (podobne ako v prípade osobných elektromobilov) zaradiť nízkoemisné nákladné vozidlá a autobusy do odpisovej skupiny 0 v Prílohe č. 1 zákona 595/2003 o dani z príjmov. Dopravcovia by mali možnosť sa rozhodnúť, či predmetné vozidlo budú odpisovať ako doteraz (4 roky) alebo zrýchlene a teda po dobu 2 rokov.

V neposlednom rade nám dovoľte uviesť, že sektor cestnej dopravy, resp. dopravných spoločností, nie je len vozový park a s tým spojené dopravné služby, ale aj garáže, servisy a pod., čím upozorňujeme, že sektor budov sa tak do istej miery týka aj podnikateľov v cestnej doprave.

Na záver dávame do pozornosti, že pri plnení klimatických cieľov, resp. tvorby opatrení, je potrebné brať do úvahy synergie so Sociálno-klimatickým fondom a možnosť využitia týchto prostriedkov na zmiernenie sociálno-ekonomických dopadov dekarbonizácie.

3. Zásadná pripomienka k čl. I, k preambule, t.j. časti textu pred základnými princípmi

Tzv. Preambulu, resp. textovú časť pred základnými princípmi návrhu zákona navrhujeme vypustiť alebo primerane upraviť do formy úvodných alebo základných ustanovení.

Odôvodnenie:

Textovú časť uvedenú pred základnými princípmi návrhu zákona navrhujeme zosúladiť s § 5 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V zmysle predmetného ustanovenia sa má právny predpis spravidla členiť (okrem iného) úvodné ustanovenia alebo základné ustanovenia, ktoré obsahujú predmet úpravy a podľa potreby aj vymedzenie základných pojmov. Po formálnej stránke text, ktorý sa tvári ako preambula gramaticky nenadväzuje prvou vetou odsekov na uvádzaciu vetu. Zároveň obsahuje v jednom odseku viacero viet, ktoré sú samostatné a nemajú väzbu na uvádzaciu vetu. Text samotný, aj keby sme pripustili opodstatnenie preambuly v takomto zákone, nesplňa charakter deklarácie, vyhlásenia zákonodarcu, ale je skôr textom, ktorý vysvetľuje dôvody prijatia právnej úpravy a jej ciele spôsobom typickým pre dôvodovú správu.

4. Zásadná pripomienka k čl. I, k preambule, t.j. časti textu pred základnými princípmi

Navrhujeme doplniť analýzu resp. odkaz na relevantný údaj, z ktorého vyplýva informácia, že SR sa podarilo medzi rokmi 1990 a 2020 znížiť emisie skleníkových plynov (bez započítania záchyty zo sektora využívanie pôdy) o takmer 50 %.

Odôvodnenie:

Bez relevantnej analýzy, resp. konkrétne uvedeného odkazu sa nám javí takéto vyhlásenie za nepodložené. Právny predpis by okrem iného mal byť jasný a predvídateľný. Taktiež by v ňom mali byť dôsledne posúdené a zhodnotené vplyvy (t.j. impact assessment), mal by byť účelný (t.j. aby plnil ciele, pre ktoré bol vytvorený a zároveň neúmerne neobmedzoval podnikateľskú aktivitu) a mal by byť pripravený na základe relevantných faktov a dát, tzv. evidence based policy.

5. Zásadná pripomienka k čl. I, k preambule, t.j. časti textu pred základnými princípmi

Navrhujeme jednoznačne vymedziť slovné spojenie „účinné nástroje“, resp. ich adekvátne vymenovať aj s relevantnou informáciou o ich účinnosti.

Odôvodnenie:

Znenie predmetného ustanovenia najmä v súvislosti so slovným spojením „účinné nástroje“ považujeme za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia, čo považujeme za neprípustné. Návrh zákona žiadnym spôsobom bližšie nešpecifikuje, čo sa považuje za účinné nástroje a v prípade, že by tieto nástroje aj exaktne vymedzoval, žiadnym spôsobom negarantuje ich účinnosť, resp. vyčíslenie zníženia/nezvýšenia emisií. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie je zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

6. Zásadná pripomienka k čl. I., základným princípom

Ustanovenie je potrebné prepracovať tak, aby malo normatívnu povahu a spĺňalo požiadavky na text všeobecne záväzného právneho predpisu, alebo je potrebné ho vypustiť bez náhrady.

Odôvodnenie:

Z textu základných princípov nie je zjavné koho a čo regulujú. Odsek 1 je konštatovaním bez väzby na ďalšie časti zákona a nie je zjavná ani jeho väzba na iné predpisy, keďže existencia verejného záujmu sa musí vždy skúmať a nestačí ju len deklarovať. To platí osobitne pre tak široký pojem, akým je klimatický systém, ktorý môže zahŕňať „úplne všetko“, navyše aj mimo územia Slovenskej republiky (klimatický systém Zeme). Odsek 2 ukladá povinnosť, ktorej obsah nie je ustanovený a najmä je mimo rozumnú pochybnosť, že takúto povinnosť v celom jej rozsahu (napr. atmosféra Zeme ako takej) nemá ako každý adresát práva chrániť. Ide o povinnosť, ktorej splnenie z povahy veci nie je možné pre každého, komu sa ukladá. Dôvetok ustanovujúci „oprávneného“ z tejto povinnosti (súčasný a budúce generácie) nemá opäť žiaden normatívny obsah a v tomto kontexte nemá ani zmysel ho v zákone ustanovovať. Odsek 3 a 4 svojou povahou, po primeranej úprave tak, aby bol normatívnym textom, patrí do tretej časti návrhu zákona. Odsek 5 paušálne ustanovuje „výnimku“ z povinnosti plniť medzinárodné záväzky, čo nie je zákonom možné ustanoviť voči (aj) predpisom vyššej právnej sily než zákon. Navyše, legislatívna skratka pre „klimatické ciele“ je zavedená až v § 1 ods. 1 písm. b).

7. Zásadná pripomienka k čl. I., základným princípom, prvý odsek

Znenie prvého odseku navrhujeme vypustiť bez náhrady

Odôvodnenie:

Pojem „verejný záujem“ je neurčitý pojem, ktorý nemá legislatívne ukotvenie vo forme definície pre všetky prípady. Verejný záujem sa v legislatíve uplatňuje pri jej tvorbe, interpretácii a pri aplikácii ako aj jeden z dvoch dôvodov

obmedzenia základných ľudských práv. Tento inštitút teda ľudských práv plní okrem iného funkciu nástroja na zásah do autonómnych práv, pričom v tomto kontexte je potrebné sa zamerať aj na požiadavku legitímneho očakávania a zásadu proporcionality. V zmysle nálezů Ústavného súdu SR, sp. Zn.: PL. ÚS 7/96 „rovnováha verejného a súkromného záujmu je dôležitým kritériom na určenie primeranosti obmedzenia každého základného práva. Preto je potrebné, ak má prejsť možnosť obmedzenia vo verejnom záujme do realizácie, aby bol verejný záujem konkretizovaný v tom, v ktorom konkrétnom prípade, nie len odvolaním sa na možnosť v zákone, a zároveň aby sa skúmal legitímny účel nadradenosti verejného záujmu v rámci zásahu do práv a slobôd iných.“ Aj z rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu ČR, číslo 6 As 65/2012 zo dňa 10. mája 2013 vyplýva, že „verejný záujem musí byť výslovně formulován ve vztahu ke konkrétní posuzované záležitosti“. Verejný záujem je pritom treba vyvodit z právnej úpravy, z právnej politiky a z posúdenia rôznych hodnotových hľadísk podľa úloh verejnej správy v príslušnej oblasti. Vágne a ničím nepodložené konštatovanie predkladateľa, že „ochrana klimatického systému Zeme je verejným záujmom“ rozhodne nespĺňa požiadavku konkrétnej posudzovanej záležitosti, nakoľko klimatický systém Zeme taktiež nie je možné jednoznačne zdefinovať a vykazuje znaky rozporu s vyššie citovanými rozsudkami.

8. Zásadná pripomienka k čl. I., základným princípom

Znenie druhého odseku navrhujeme vypustiť bez náhrady.

Odôvodnenie:

Predmetné ustanovenie považujeme za vágne a v praxi nevykonateľné. V zmysle § 2 písm. b) sa klimatický systém definuje ako systém pozostávajúci z atmosféry, hydrosféry, kryosféry, litosféry vrátane pedosféry, biosféry a vzájomných vzťahov medzi nimi. Už zo samotného vymedzenia pojmu „klimatický systém“ je jednoznačné, že je nereálne aby každá osoba bola povinná a vôbec schopná ochraňovať každú jednu časť klimatického systému, pričom zároveň návrh zákona žiadnym spôsobom bližšie nešpecifikuje akou mierou má každý jeden jednotlivec prispieť k tejto ochrane. Ochrana klimatického systému by mala byť v prvom rade vykonávaná štátom bez neprimeraného až šikanózneho zaťaženia jeho občanov a podnikateľského prostredia, prostredníctvom ktorého sa bude snažiť štát ochranu tohto systému zabezpečiť.

9. Zásadná pripomienka k čl. I., základným princípom

K čl. I., základným princípom, tretiemu odseku Požadujeme odhadované vyčíslenie o koľko sa očakáva zníženie emisií prostredníctvom dodržiavania navrhovaných mitigačných a adaptačných opatrení. Zároveň navrhujeme uviesť v návrhu zákona bližšiu špecifikáciu týchto opatrení.

Odôvodnenie:

Znenie predmetného ustanovenia najmä v súvislosti so slovným spojením „ďalšie mitigačné a adaptačné opatrenia“ považujeme za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia, čo považujeme za neprípustné. Návrh zákona žiadnym spôsobom bližšie nešpecifikuje, čo sa považuje za ďalšie mitigačné a adaptačné opatrenia a v prípade, že by tieto opatrenia aj exaktne vymedzoval, žiadnym spôsobom negarantuje ich účinnosť, resp. vyčíslenie zníženia/nezvýšenia emisií. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nálež Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

10. Zásadná pripomienka k čl. I., základným princípom

Do časti základné princípy ods. 4 navrhujeme doplniť za písm. h) nové písmeno i) v znení „princípom technologickej neutrality x)“.

Poznámka X pod čiarou bude znieť: „Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. júla 2021 o novom EVP pre výskum a inovácie (2021/2524(RSP))“.

Odôvodnenie:

Princíp technologickej neutrality spočíva vo voľnosti výberu opatrení a technológií, ktorými sa má naplniť cieľ dosiahnuť uhlíkovú neutralitu v EÚ do roku 2050. Aj vzhľadom na vývoj a výskum nových inovačných riešení je nelogické a kontraproduktívne vopred definovať jeden správny spôsob ako dosiahnuť vytýčený cieľ. Súčasné vedecké poznanie je limitované a vyvíja sa v čase. Rovnako sa menia aj ekonomické podmienky realizácie daného technologického riešenia. Nie je preto ani v záujme štátu vopred určiť osobám, ktoré sú v zmysle osobitných predpisov povinné plniť dekarbonizačné ciele, ktorou technológiou je najefektívnejšie tieto povinnosti plniť. Slovenská republika tejto princípu zakomponovala do svojho predbežného stanoviska k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/631, pokiaľ ide o sprísnenie emisných noriem CO₂ pre nové osobné automobily a nové ľahké úžitkové. Technologická neutralita sa ale netýka len znižovania emisií z cestnej dopravy a mala by platiť aj pre ostatné oblasti v pôsobnosti zákona o zmene klímy.

11. Zásadná pripomienka k čl. I., základným princípom

Znenie piateho odseku navrhujeme vypustiť bez náhrady.

Odôvodnenie:

Predmetné ustanovenie považujeme za nadbytočné. Ako sa uvádza aj v dôvodovej správe – osobitnej časti návrhu zákona touto zásadou je zabezpečené plnenie cieľov, ktoré vyplývajú z Parížskej dohody a práva EÚ, ktoré sú pre SR záväzné. V zmysle čl. 7 ods. 2 Ústavy SR právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky a prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády. Nakoľko sa nejedná o implementáciu právne záväzných aktov (nakoľko tieto sú implementované v rámci iných zákonov) a prednosť právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie pred zákonmi je upravené priamo v Ústave SR, považujeme dané ustanovenie za nadbytočné.

12. Zásadná pripomienka k čl. I., §1 odsek 1

Ustanovenie je potrebné vypustiť, alebo uvádzať v dôvodovej správe.

Odôvodnenie:

Ustanovenie nemá normatívnu povahu, pojednáva o cieľoch návrhu zákona, čo nie je oblasť, ktorá by mohla byť upravená v návrhu zákona a patrí do iných častí legislatívneho materiálu.

13. Zásadná pripomienka k čl. I., §1 odsek 2, písm. b)

Znenie § 1 ods. 2 písm. b) navrhujeme nahradiť nasledovným znením: „povinnosti Slovenskej republiky (ďalej len „povinná osoba“) pri zabezpečení plnenia záväzkov vyplývajúcich z Rámcového dohovoru Organizácie spojených národov o zmene klímy (ďalej len „dohovor“), Kjótskeho protokolu k dohovoru (ďalej len „protokol“), Dodatku z Dauhy ku Kjótskemu protokolu (ďalej len „dodatok“), Parížskej dohody a práva Európskej únie upravujúceho problematiku zmeny klímy (ďalej len „plnenie záväzkov v oblasti riešenia zmeny klímy“). Poznámku pod čiarou č. 9 navrhujeme vypustiť.

V celom návrhu zákona sa v súvislosti s navrhovanou zmenou nahrádzajú slová „povinné osoby“ slovami „povinná osoba“ v príslušnom tvare.

Odôvodnenie:

V zmysle Rámcového dohovoru Organizácie spojených národov o zmene klímy (ďalej len „dohovor“), Kjótskeho protokolu k dohovoru (ďalej len „protokol“), Dodatku z Dauhy ku Kjótskemu protokolu (ďalej len „dodatok“), Parížskej dohody a práva Európskej únie upravujúceho problematiku zmeny klímy sa záväzky týkajúce sa znižovania sa záväzky vyplývajúce z uvedených dokumentov vzťahujú na signatárov týchto dokumentov, t.j. na štáty a nie priamo na právnické a fyzické osoby. Povinnosti pre právnické a fyzické osoby z oblasti ochrany klímy sú už premietnuté v rade iných právnych predpisoch, a preto nevidíme dôvod aby tieto osoby boli zaťažované dodatočnými a prísnejšími povinnosťami ako im vyplývajú z práva Európskej únie. V opačnom prípade považujeme znenie návrhu zákona za maximálne neproporcionálne voči právnickým a fyzickým osobám vo vzťahu k cieľu, ktorý sa týmto návrhom zákona sleduje.

14. Zásadná pripomienka k čl. I., §1 odsek 2

Je nevyhnutné spresniť základné pojmy (klimatický systém, klimatická zmena, zmena klímy, významná dlhodobá zmena, klimatické pomery) a najmä je nevyhnutné definovať pojem „klíma“.

Odôvodnenie:

S pojmom „klíma“ pracuje nielen samotný návrh zákona, ale aj ostatné pojmy, pričom však pojem „klíma“ definovaný nie je. Ide pritom o základný pojem, keďže návrh zákona má ambíciu regulovať napr. politiky a opatrenia v oblasti riešenia zmeny klímy. Z pojmu „zmena klímy“ vyplýva, že ide o zmenu v klimatických pomeroch, kde opäť nie je zrejmé, čo klimatickými pomermi je, keďže tento pojem definovaný nie je. Naopak, je definovaný pojem „klimatický systém“, kde zo základných zásad vyplýva, že celý zákon je primárne o jeho ochrane, avšak v zákone sa v podstate nepoužíva a v definíciách sa používa pojem „klíma“ a „klimatické pomery“. Tieto pojmové nejasnosti je nevyhnutné odstrániť. Navyše, zmena klímy je definíčne spojená s ľudskou činnosťou, pričom „klimatická zmena“, ako ju návrh definuje je „zmenou klímy prirodzeného charakteru“ spôsobenými faktormi mimo človeka. Ak je raz zmena klímy definíčne spojená s činnosťou človeka, nemôže byť zároveň viazaná na faktory, medzi ktoré činnosť človeka nepatrí. Definíčne si teda pojmy „klimatická zmena“ a „zmena klímy“ odporujú. Zároveň, znenie predmetného ustanovenia v súvislosti so zavedením definície „klimatický systém“ považujeme za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia, čo považujeme za neprípustné. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

15. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 písm. f)

Navrhujeme aby predkladateľ jednoznačne uviedol na základe akých odborných štúdií a dát dospel k záveru, že nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy sú zmeny v životnom prostredí alebo biotope vyplývajúce zo zmeny klímy, ktoré majú významne škodlivé účinky na zloženie, pružnosť alebo produktivitu prirodzených alebo riadených ekosystémov.

Odôvodnenie:

Znenie predmetného ustanovenia považujeme za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia, čo považujeme za v rozpore s legislatívnymi pravidlami. Predkladateľ žiadnym spôsobom nepreukazuje na základe akých odborných dát a štúdií dospel k záveru, že nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy sú zmeny v životnom prostredí alebo biotope vyplývajúce zo zmeny klímy, ktoré majú významne škodlivé účinky na zloženie, pružnosť alebo produktivitu prirodzených alebo riadených ekosystémov. V danom kontexte poukazujeme na priority spočívajúce v posilnení stability a predvídateľnosti práva a princípu právnej istoty prostredníctvom zavedenia a dodržiavania legislatívneho procesu založeného na transparentnosti, na dôslednom posúdení a zhodnotení vplyvov (t.j. impact assessment), na účelnosti (t.j. aby plnili ciele, pre ktoré boli vytvorené a zároveň neúmerne neobmedzovali podnikateľskú aktivitu) a na tzv. evidence based policy (t.j. aby rozhodovanie o verejných politikách a legislatíve bolo robené vždy na základe dôkazov).

16. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 písm. f)

Slovné spojenie „pohoda ľudí“ navrhujeme zdefinovať a jednoznačne vymedziť jeho význam.

Odôvodnenie:

Znenie predmetného ustanovenia v súvislosti so zavedením definície „pohoda ľudí“ považujeme za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia, čo považujeme za v rozpore s legislatívnymi pravidlami. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov

ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

17. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 písm. g)

Navrhujeme doplniť odkazy na príslušné právne predpisy, z ktorých vyplýva, že zlučieniny uvedené v predmetnom ustanovení sú skleníkovými plynmi.

Odôvodnenie:

Znenie predmetného ustanovenia v súvislosti so zavedením definície skleníkových plynov považujeme za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia, čo považujeme za neprípustné. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

18. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 písm. i)

Navrhujeme doplniť odkaz na príslušný právny predpis, z ktorého vyplýva definícia fugitívnych emisií.

Odôvodnenie:

Znenie predmetného ustanovenia v súvislosti so zavedením definície skleníkových plynov považujeme za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia, čo považujeme za neprípustné. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

19. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 písm. i)

Navrhujeme doplniť a bližšie špecifikovať slovné spojenie „uvolňovanie skleníkových plynov“.

Odôvodnenie:

V predmetnom ustanovení sa uvádza, že emisiami skleníkových plynov je uvolňovanie skleníkových plynov v dôsledku ľudskej činnosti. Nakoľko návrh zákona si stanovuje redukčné ciele aj v oblasti poľnohospodárstva máme za to, že uvolňovanie skleníkových plynov sa nebude týkať výlučne len ľudskej činnosti ale bude sa týkať aj emisií z poľnohospodárskej výroby.

20. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 písm. k)

V definícii pojmu záchyt sa používa pojem „prekurzory“, ktorý v návrhu zákona nie je nikde zadefinovaný a neodkazuje ani na žiadnu inú právnu úpravu. Navrhujeme do § 2 doplniť definíciu pojmu „prekurzory“.

Odôvodnenie:

Bez jasného zadefinovania pojmu „prekurzory“ považujeme predmetné ustanovenie za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia, čo považujeme za neprípustné. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci

(právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

21. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 písm. n)

V definícii pojmu emisná inventúra skleníkových plynov navrhujeme na koniec vety doplniť slová „v danom období“.

Odôvodnenie:

Určenie času za aké sledované obdobie bola emisná inventúra vykonaná je predpokladom pre relevantnosť záverov vyplývajúcich z emisnej inventúry. Už samotná definícia obsahuje ohraničenie rozsahu emisnej inventúry na základe územia.

22. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 písm. n)

Slovné spojenie „skleníkový efekt“ navrhujeme zadefinovať a jednoznačne vymedziť jeho význam.

Odôvodnenie:

Bez jasného zadefinovania pojmu „skleníkový efekt“ považujeme predmetné ustanovenie za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia, čo považujeme za neprípustné. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

23. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 písm. r)

Navrhujeme doplniť odkaz na príslušný právny predpis, z ktorého vyplýva o aké metodiky Medzivládneho panelu pre zmenu klímy v zmysle platných rozhodnutí orgánov dohovoru sa jedná resp. bližšie konkretizovať, ktoré metodiky má predkladateľ na mysli.

Odôvodnenie:

Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

24. Zásadná pripomienka k čl. I., §3 odsek 1

Z návrhu zákona navrhujeme vypustiť § 3 ods. 1 resp. zavedenie dlhodobého cieľa dosiahnutia klimatickej neutrality do roku 2050, prípadne navrhujeme zaviesť do zákona mechanizmus, ktorý umožní modifikovať výšku cieľa podľa reálnych potrieb a možností SR do roku 2050.

Odôvodnenie:

Európsky politický záväzok klimatickej neutrality do roku 2050 je celoeurópskym cieľom. Vztiahnutie tohto cieľa na národnú úroveň formou zákona je možné považovať za tzv. „Gold Plating“, ktorý vygeneruje pre obyvateľov SR a podnikateľský sektor veľmi vysoké dodatočné náklady nad rámec záväzkov SR vyplývajúcich z európskej legislatívy

V dôvodovej správe sa uvádza, že dlhodobým klimatickým cieľom Slovenska je „čo najrýchlejšie dosiahnutie klimatickej neutrality SR, do roku 2050“. Avšak klimatická neutralita podľa vyššie citovaného nariadenia je cieľom, ktorého obsah je viazaný na Úniu ako celok a nie na Slovensko a má sa v zmysle nariadenia splniť na úrovni členských štátov tým, že budú prijímať opatrenia na jeho dosiahnutie. Nejde teda o cieľ Slovenskej republiky a odsek 1 by mal vyjadrovať tento rozdiel, ako aj pomenúvať vzťah medzi cieľom na strane Slovenskej republiky a cieľom z pohľadu celej Únie. Uhlíková neutralita sa teda má dosiahnuť na celoeurópskej úrovni, t. j. ako súčet uhlíkových výkonnosti členských štátov. To predpokladá možnosť pre niektoré krajiny mať vyššie emisie ako ich záchyty, tzn. nie všetky štáty musia nutne dosiahnuť uhlíkovú neutralitu. Práve SR patrí ku menej vyspelým krajinám s ťažkým priemyslom, ktoré sú dnes v skupine krajín s vyššími emisiami na vybranú mernú jednotku (obyvateľ, HDP). SR dnes tiež nemá spracovanú žiadnu analýzu, ktorá by posudzovala potenciál a faktické možnosti ako SR naplní cieľ uhlíkovej neutrality do 2050 a aj vzhľadom na popísané východiská pre SR je stanovenie cieľa dosiahnuť uhlíkovú neutralitu o 27 rokov dopredu, príliš ambiciózne. Ambície musia ísť v súlade s možnosťami a bez poznania konkrétnych podmienok a predpokladov je legislatívne zavedenie tohto cieľa nad rámec európskej legislatívy.

Akceptujeme ambicióznosť slovenského klimatického cieľa zníženia emisií skleníkových plynov o 55% do roku 2030 oproti roku 1990, ktorý kopíruje celoeurópsky cieľ z balíka Fit for 55. Pri stanovovaní reálneho potenciálu a reálnych opatrení dekarbonizácie by Slovensko malo postupovať prísne podľa princípu hodnoty za peniaze (value for money = VFM), t.j. najmä podľa analýzy „Decarbonization of the Slovak economy by 2030; Formulation of marginal abatement cost curves“, Útvár hodnoty za peniaze MF SR, 2022. Takáto analýza pre rok 2050 absentuje resp. je nereálne modelovať reálne technické možnosti SR zníženia emisií do roku 2050, nakoľko nepoznáme stav technického pokroku po roku 2030. Stanovenie cieľa klimatickej neutrality SR do roku 2050 je teda jednak nad rámec povinnej európskej legislatívy a jednak predbieha akúkoľvek analýzu reálnych technických možností podľa zásad VFM.

25. Zásadná pripomienka k čl. I., §4 odsek 2

Ustanovenie je potrebné vypustiť, alebo upraviť v zmysle odôvodnenia.

Odôvodnenie:

Nastavené pravidlo hovorí, že ministerstvo plní povinnosť „prostredníctvom povinných osôb“. Povinným je teda ministerstvo, to však povinnosť neplní samé, pričom ale stále ide o povinnosť ministerstva a nie povinnej osoby. Povinná osoba plní povinnosť len pre ministerstvo, nie ako vlastnú povinnosť, pričom však je zjavné, že sa musí jednať o povinnosť uloženú vo vzťahu k prevádzkam, ktoré povinná osoba vlastní, resp. prevádzkuje, aby bola vôbec objektívne schopná povinnosť splniť. Je nevyhnutné nastaviť celý vzťah štandardne, uložiť povinnosť tomu, kto ju splniť môže a nezavádzať nezmyselný konštrukt plnenia prostredníctvom inej osoby.

26. Zásadná pripomienka k čl. I., §4 odsek 3

Vety „Úroveň referenčného roka 2005 počas obdobia rokov 2021 – 2030 sa môže zmeniť. Bližšia špecifikácia bude zverejnená na webovom sídle ministerstva.“ je potrebné vypustiť, alebo upraviť v zmysle odôvodnenia.

Odôvodnenie:

Návrh zákona umožňuje zmeniť obsah zákonom ustanovenej povinnosti spôsobom, ktorý zákon ani neupravuje a „prepísať“, či dopĺňať zákonnú reguláciu informáciou zverejnenou na webovom sídle ministerstva. Takýto postup je bez ďalšieho v rozpore s čl. 13 ods. 1 ústavy, a to zo zrejmych dôvodov nesplnenia základných ústavných podmienok pre ukladanie povinností.

27. Zásadná pripomienka k čl. I., §4 odsek 3

Do poslednej vety za slovo špecifikácia navrhujeme doplniť tieto slová „vrátane informácií o priebežnom dosahovaní redukcie emisií skleníkových plynov pre sektory mimo systému obchodovania s emisnými kvótami“.

Odôvodnenie:

Pre zabezpečenie čo najvyššej informovanosti verejnosti navrhujeme, aby SHMÚ v rámci vykazovania celkových emisií skleníkových plynov zaviedlo aj vykazovanie celkových emisií pre sektory mimo systému EU ETS. V súčasnosti je možné na stránke SHMÚ nájsť informácie o vývoji emisií z jednotlivých sektorov a informácie o celkových emisiách. Kategória ktorá by pokrývala celkové plnenie cieľov pre sektory mimo EU ETS v súčasnosti na stránke SHMÚ nie je dostupná.

28. Zásadná pripomienka k čl. I., §5

Ustanovenie ods. 1 až ods. 6 je potrebné vypustiť, alebo upraviť v zmysle odôvodnenia.

Odôvodnenie:

Povinnosť sa navrhuje uložiť sektoru („sektor ... má za cieľ“) a je formulovaná ako cieľ, ktorého dosiahnutie má zabezpečiť konkrétne ministerstvo. Ide o mimoriadne vágne ustanovenie, niečo medzi povinnosťou a deklaráciou, pričom je zrejmé a uvádza sa to aj v dôvodovej správe, že tieto ciele majú zabezpečiť splnenie povinnosti orgánov verejnej správy podľa § 4 ods. 3. Ak má ísť o povinnosť, je potrebné ju ako povinnosť uložiť a zároveň ju uložiť tomu, kto je spôsobilý povinnosti mať uložené – teda určite nie sektoru, ktorý ako subjekt práva neexistuje. Ak má byť povinnosť uložená konkrétnemu ministerstvu, resp. viacerým ministerstvám, je potrebné ju jednak previazať v § 4 ods. 3, aby bolo zrejmé aj z textu zákona, že ide o jeden celok a najmä je potrebné pomenovať ju spôsobom, akým jediným sa dá plniť – teda povinnosť využívať existujúce právne nástroje a navrhovať nové tak, aby boli uvedené ciele splnené. Rovnako je nevyhnutné určiť spôsob výpočtu referenčnej hodnoty, oproti ktorej sa počíta zvýšenie, resp. zníženie množstva emisií.

Alternatívne v súvislosti so stanovením výšky jednotlivých sektorových cieľov žiadame o doplnenie zdôvodnenia a popisu metodiky, ktorou boli jednotlivé ciele vypočítané a prerozdelené medzi sektory mimo ETS tak, aby bol kumulatívne naplnený cieľ SR znížiť emisie skleníkových plynov o 22,7% v porovnaní s ich úrovňami v roku 2005 v súlade s nariadením 2018/842. Sektorové klimatické plány, upravené v § 11 návrhu zákona majú obsahovať konkrétne návrhy opatrení, ktorými bude zabezpečené splnenie príslušného sektorového cieľa. Tieto opatrenia môžu mať podobu aj legislatívnych návrhov, ktoré budú upravovať a zavádzať nové povinnosti pre podnikateľské subjekty pôsobiace v danom sektore. Práve z tohto dôvodu je pre zástupcov priemyslu kľúčové už v úvodnej fáze predkladania rámcového zákona poznať očakávania predkladateľa návrhu zákona a pochopiť úvahu, na základe ktorej boli jednotlivým sektorom stanovené ciele.

29. Zásadná pripomienka k čl. I., §5 odsek 1

Navrhujeme z celého zákona vypustiť sektorový cieľ pre cestnú dopravu.

Odôvodnenie:

Znižovanie emisií skleníkových plynov zo sektora cestnej dopravy je už dnes upravené v predpisoch na národnej - zákon č. 309/2009 Z. z., aj európskej úrovni - smernica o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (ďalej ako „smernica RED“). Na úrovni EÚ prebieha od leta 2021 schvaľovací proces k legislatívnemu balíku Fit for 55, ktorého súčasťou je aj revízia smernice RED, ktorá navrhuje pre sektor dopravy dosiahnuť cieľ úspory emisií skleníkových plynov na úrovni 13% v r. 2030. Podstatná väčšina emisií zo sektora dopravy pochádza práve z cestnej dopravy, pričom v podmienkach SR, ako vnútrozemskej krajiny s relatívne nízko rozvinutou leteckou infraštruktúrou a zastaralou železničnou infraštruktúrou je cestná doprava základným dopravným módom. Metodika sledovania naplnenia cieľa znížiť emisie v doprave a referenčné hodnoty podľa revidovanej smernice RED sú odlišné od metodiky a referenčných hodnôt, ktoré MŽP SR navrhuje na sledovanie cieľa v cestnej doprave podľa návrhu zákona o zmene klímy. Metodika odpočítovania plnenia emisného cieľa do roku 2030 po prijatí revízie smernice RED nie je založená na porovnávaní absolútnych emisných hodnôt nameraných v minulosti (referenčný rok) a hodnôt v roku 2030. Smernica RED zavádza sledovanie plnenia cieľa nezávislé od dopravných výkonov, resp. od množstva energie spotrebovanej v doprave v danom roku, nakoľko porovnáva množstvo emisií z dopravy z rovnakého množstva spotrebovanej energie avšak porovnáva množstvo emisií z dopravy na základe využitia rôznych druhov alternatívnych palív, ktoré majú špecifické emisné hodnoty. SR bude viazaná revidovanú smernicu transponovať a následne bude povinná EK reportovať plnenie cieľa do roku 2030. V prípade nesplnenia stanoveného cieľa SR hrozí infringement s čím sú spojené aj prípadné finančné pokuty. Vzhľadom na to, že už v súčasnosti sa pre sektor dopravy zavádzajú záväzné ciele znižovania emisií skleníkových plynov považujeme sektorový cieľ podľa návrhu zákona za vytváranie administratívy navyše. V sprievodnej dokumentácii k návrhu zákona tiež nebolo nikde porovnávaný prepočet plnenia cieľa pre sektor cestnej dopravy podľa smernice RED a cieľ pre sektor cestnej dopravy podľa návrhu zákona o zmene klímy. Bez bližšieho poznania vzťahu týchto dvoch cieľov nie je možné vyhodnotiť ani to, či návrh zákona ide nad rozsah už cieľov, ktoré zavádza revidovaná smernica RED a teda nie je možné posúdiť, či nejde o tzv. goldplating. Revízia smernice RED je komplementárna s ďalšími predpismi, ktoré boli súčasťou balíka Fitfor55, vrátane návrhu systému obchodovania s emisnými kvótami. Vo finálnej fáze legislatívneho procesu k návrhu revízie smernice o systéme obchodovania s emisnými úsporami na EÚ úrovni bolo dohodnuté, že sektor cestnej dopravy a budov bude od roku 2027 zahrnutý pod samostatný systém obchodovania s emisnými kvótami. Návrh zákona má za cieľ upraviť ciele pre sektory mimo systému EU ETS. Keďže sektor budov aj cestnej dopravy má byť od roku 2027 včlenený pod separátny systém EU ETS, nebude spĺňať základný predpoklad, na ktorom je postavený zákon o zmene klímy.

Podobne ako v bode 1. si porovnanie vzťahu oboch predpisov vyžaduje hlbšiu analýzu, ktorá nebola súčasťou sprievodnej dokumentácie.

30. Zásadná pripomienka k čl. I., §5 odsek 2

Vítame realistickú ambíciu 12%ného zníženia emisií skleníkových plynov v sektore budov do roku 2030. Už tento cieľ však považujeme za veľmi ambiciózne. Zásadne preto nesúhlasíme s jeho prípadným ďalším navyšovaním.

12%-nú úsporu emisií v sektore budov považujeme za síce veľmi ambiciózne, avšak stále realistický cieľ, nakoľko dekarbonizácia individuálnej prípravy tepla v budovách je jedno z najnákladnejších opatrení a súčasne jedno z najmenej efektívnych z pohľadu hodnoty za peniaze. Pri modelovom príklade, kedy by všetky domácnosti v súčasnosti vykurojúce zemným plynom mali svoje obydlia v energetickej triede A1, v závislosti od zdroja vykurovania by bolo možné ušetriť 1,38 mil. až 2,26 mil. t CO₂eq. ročne, pričom celkové CAPEX náklady by dosiahli 23,8 mld. až 45,1 mld. eur. Pre porovnanie, v sektore priemyslu je možné za cca 1,5 mld. EUR dosiahnuť úsporu emisií cca 6 mil. ton CO₂eq (elektrické oblúkové pece v hutníctve), čo je z hľadiska VFM neporovnateľne efektívnejšie.

31. Zásadná pripomienka k čl. I., §5 odsek 7

Navrhujeme jednoznačne stanoviť čo má byť obsahom bližšej špecifikácie vyčíslenia sektorových cieľov, ktorú má zverejniť ministerstvo.

Odôvodnenie:

Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Bez bližšieho oboznámenia sa s obsahom, čo má byť predmetom tejto špecifikácie, nevedia relevantné subjekty v tomto štádiu legislatívneho procesu uplatniť adekvátne pripomienky, čo by mala takáto špecifikácia obsahovať, nakoľko nepoznajú jej obsah, a teda, zverejnená špecifikácia môže byť v konečnom dôsledku nedostatočne pripravená.

32. Zásadná pripomienka k čl. I., §6 odsek 1

Ustanovenie je potrebné vypustiť, alebo upraviť v zmysle odôvodnenia.

Odôvodnenie:

Návrh zákona ukladá plošne a bez akéhokoľvek rozlišovania všetkým subjektom (časti verejnej správy a povinným osobám) spoločne a nerozdielne plniť povinnosti, ktoré nemusia mať žiadnu väzbu na ich činnosť a najmä môžu byť úplne mimo ich dispozíciu, nie je zrejмый spôsob ich plnenia, žiadne podrobnosti, lehoty, chýba štandardná úprava, aká býva obsahom právnych predpisov. Takéto ustanovenie je v rozpore so základnou požiadavkou na prípravu zákona, ktorou má byť zrozumiteľnosť a určitosť, pričom samotný návrh zákona musí dávať adresátovi jasnú predstavu o jeho právnej situácii a obsahu jeho povinností.

33. Zásadná pripomienka k čl. I., §6 odsek 1

Navrhujeme bližšie špecifikovať akým spôsobom a prostredníctvom akých nástrojov predkladateľ plánuje zvýšiť rozsah a kvalitu poskytovaného vzdelávania, zabezpečiť zvyšovanie povedomia verejnosti, zlepšiť prístup verejnosti k informáciám o zmene klímy, jej príčinách, dôsledkoch a možnostiach riešenia a zvýšiť rozsah a obsah spolupráce na všetkých úrovniach v oblasti riešenia zmeny klímy.

Odôvodnenie:

Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie je zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

34. Zásadná pripomienka k čl. I., §6 odsek2

Navrhujeme na konci doplniť vetu v znení: „Primeraná lehota podľa predchádzajúcej vety nesmie byť kratšia ako 30 dní.“

Odôvodnenie:

Návrh zákona zavádza novú informačnú povinnosť vo veľmi všeobecnej rovine. Povinným subjektom môže byť akákoľvek fyzická a právnická osoba, ktorá je podnikateľom. Skutočnosť, že ide o novú povinnosť potvrdzuje aj osobitná časť dôvodovej správy, ktorá k § 6 vysvetľuje, že zavedenie informačnej povinnosti má okrem iného vytvoriť nástroj, ktorým sa môžu samosprávne kraje domôcť potrebných informácií na vypracovanie strategických dokumentov. Potreba vytvorenia takéhoto nástroja je odôvodnená tým, že v súčasnosti sa samosprávne kraje k potrebným údajom nedokážu dostať. Za nesplnenie informačnej povinnosti hrozia povinným subjektom pokuty (§ 19). Zavedenie informačnej povinnosti bez jasného definovania hraníc vytvára priestor pre svojvoľný výkladov pojmov ako „primeraná lehota“ alebo „informácia nevyhnutné pre prípravu dokumentov podľa § 18“ zo strany oprávnených subjektov, čo môže mať negatívny dopad na podnikateľov. Tiež je nutné zohľadniť, že nová povinnosť sa bude vzťahovať aj na subjekty, ktoré v súčasnosti nemusia plniť žiadne reportovacie povinnosti súvisiace s ochranou klímy. Na splnenie informačnej povinnosti vzniknú danému subjektu náklady minimálne v súvislosti so zozbieraním a zhrnutím požadovaných informácií, čo si vyžiada alokáciu určitého pracovného času niektorého zo zamestnancov alebo samotného podnikateľa. Tieto náklady vopred nie je možné odhadnúť, keďže zákon jasne nedefinuje rozsah informácií, resp. definuje ich veľmi všeobecne. Pre zabezpečenie ochrany povinnej osoby pred svojvoľou príslušného orgánu verejnej správy navrhujeme zaviesť minimálnu dĺžku primeranej lehoty v rozsahu 30 dní.

35. Zásadná pripomienka k čl. I., §6 odsek 2 a 3

Požadujeme určiť rozsah informačnej povinnosti

Odôvodnenie:

V prvom rade je nevyhnutné aspoň odkazom určiť rozsah informačnej povinnosti. Inak by boli dotknuté osoby povinné poskytovať akékoľvek informácie. Požadujeme obmedziť povinnosť poskytovať informácie len v rozsahu, v akom si ich bez súčinnosti povinných nevie samospráva zabezpečiť sama. Podľa § 18 sú dokumentmi stratégie a akčné plány, je teda zrejmé, že tie má tvoriť samospráva a nie iné subjekty formou poskytovania informácií a údajov. Informačná povinnosť má byť vo forme súčinnosti, ako podklad pre vypracovanie dokumentu, ak je to nevyhnutné. Rovnako tak v prvom rade má tieto informácie poskytovať verejná správa z evidencií, ktoré vedie a až v druhom rade osoby súkromného práva.

36. Zásadná pripomienka k čl. I., §6 – vloženie nového odseku

Za odsek 3 navrhujeme doplniť nový odsek v znení: „Povinné osoby podľa § 6 ods. 2 a ods. 3 nie sú povinné sprístupňovať informácie, ktoré sú predmetom obchodného tajomstva podľa osobitného predpisu.X

Poznámka x pod čiarou bude znieť: § 17 zákona č. 513/1991 Zb. obchodný zákonník“

Odôvodnenie:

Návrh zákona zavádza novú informačnú povinnosť vo veľmi všeobecnej rovine. Povinným subjektom môže byť akákoľvek fyzická a právnická osoba, ktorá je podnikateľom. Vzhľadom na to, že návrh zákona nijakým spôsobom nelimituje rozsah informačnej povinnosti vytvára sa priestor pre svojvoľný výkladov pojmov ako „informácia nevyhnutné pre prípravu dokumentov podľa § 18“ zo strany oprávnených subjektov, čo môže mať negatívny dopad na podnikateľov. Pre zabezpečenie ochrany podnikateľských subjektov navrhujeme limitovať rozsah informačnej povinnosti tak, aby podnikateľské subjekty nemuseli sprístupňovať dôverné informácie k ich obchodnej činnosti, ktoré sú predmetom obchodného tajomstva.

37. Zásadná pripomienka k čl. I., §6 odsek4

V 6 ods. 4 za slovo „odseku 3“ navrhujeme doplniť slová „alebo odseku 2“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická pripomienka. Náležitosti žiadosti stanovené v písm. a) a b) by sa mali vzťahovať aj na žiadosť zo strany orgánom územnej samosprávy aj zo strany ministerstva a SHMÚ.

38. Zásadná pripomienka k čl. I., §6 odsek5, písm. b) a §17 odsek 2 písm. a)

Ustanovenie je potrebné vypustiť, alebo upraviť v zmysle odôvodnenia.

Odôvodnenie:

Predmetným ustanovením sa ukladá povinnosť orgánu verejnej moci konať tak, ako to určí nelegislatívny akt schválený vládou, prípadne vydaný iným ministerstvom. Povinnosť „prijímať a uskutočňovať politiky a opatrenia, ktorých cieľom je plnenie opatrení uvedených v jednotlivých nástrojoch podľa tretej časti zákona“ vedie presne k tomu a navyše je určená plošne – všetky dotknuté orgány sú povinné konať tak, aby naplnili všetky takto prijaté opatrenia, čo je z povahy veci nevykonateľné. Je bežným štandardom, že strategické materiály, ktoré schvaľuje vláda, sa schvaľujú spolu s úlohami v uznesení vlády, ktoré sú ukladané konkrétnym členom vlády a subjektom vlády podriadeným, ktoré sú povinné ich plniť. Táto povinnosť, resp. zodpovednosť za nesplnenie je výlučne politická a nie právna. Možnosť zaviazat' orgán verejnej moci konať tak, ako mu určuje strategický materiál, ktorý nie je ani zákonom a ani rozhodnutím predstavuje podľa nášho názoru konštrukt, ktorý vyvoláva zásadné pochybnosti o jeho súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy.

39. Zásadná pripomienka k tretej časti

Jednotlivé ustanovenia o nástrojoch naplňania záväzkov je potrebné upraviť v zmysle odôvodnenia.

Odôvodnenie:

V prvom rade, je zrejmé, že mnohé tu ustanovené nástroje majú právny základ v práve EÚ, resp. v medzinárodných zmluvách. Je teda potrebné tieto nástroje takýmto spôsobom aj ustanoviť v slovenskom práve. Na príklade § 8 to znamená, že je potrebné v prvom rade ustanoviť, že nízkouhlíková stratégia je v pomeroch Slovenskej republiky dlhodobou stratégiou podľa čl. 15 nariadenia (EÚ) č. 2018/1999, z čoho bude zrejmé jej ukotvenie, ako aj súvisiace mechanizmy procesu jej prijímania a úprav. Inak povedané, neustanovovať ju ako osobitný nástroj, kvázi s právnym titulom v tomto zákone, ale pomenovať ho ako nástroj podľa nariadenia. Obdobne, ako sa zvyknú ustanovovať príslušné národné orgány na plnenie povinností podľa nariadení EP a Rady. Ak sa preukáže regulačná potreba ustanoviť či upraviť niektoré právne vzťahy odchyľne od predpisov EÚ alebo medzinárodných zmlúv, resp. ustanoviť autonómnu vnútroštátnu úpravu v oblastiach, ktoré právom EÚ a/alebo medzinárodnými zmluvami upravené nie sú, je potrebné takéto predmety regulácie formulovať ako štandardné procesné ustanovenia. Opäť na príklade § 8, veta „Rada vypracuje k aktualizácii Nízkouhlíkovej stratégie záväzné stanovisko.“ nedáva zmysel bez ukotvenia konkrétneho procesného kroku, kedy k tomu dôjde a samotnej záväznosti (záväzné pre koho, kto sa nesmie odchyliť, naozaj sa nesmie odchyliť? a podobne). Je teda potrebné ju formulovať spôsobom „Ten a ten orgán zasiela rade vtedy a vtedy návrh a rada v takej a takej lehote dáva stanovisko, ktorým je navrhovateľ viazaný a musí ho v návrhu zohľadniť, prípadne aj s následným informovaním rady“. Nemáme v úmysle formulovať samotný proces, len dávame príklad spôsobu jeho úpravy.

40. Zásadná pripomienka k čl. I., §7

Požadujeme, a považujeme za nevyhnutné, zapojenie zainteresovaných združení podnikateľov v oblasti dopravy do tvorby klimatického plánu pre sektor cestnej dopravy a ostatných strategických dokumentov uvedených v § 7 v navrhovanom znení (Mechanizmus naplňania záväzkov), ktoré budú definovať opatrenia pre sektor cestnej dopravy.

41. Zásadná pripomienka k čl. I., §9 odsek2

Znenie prvej vety navrhujeme preformulovať.

Odôvodnenie:

Znenie prvej vety navrhujeme preformulovať, nakoľko v predložennom znení nedáva zmysel.

42. Zásadná pripomienka k čl. I., §9 odsek2

Navrhujeme bližšie špecifikovať čo má byť obsahom záväzného stanoviska a čo v rámci posudzovania má rada posudzovať.

Odôvodnenie:

Navrhovaná právna úprava žiadnym spôsobom neustanovuje obsah záväzného stanoviska ani bližšie konkrétnosti k tomuto stanovisku. Takýto koncept považujeme za vágny, nejednoznačný a v rozpore s princípom právnej istoty pre adresátov právnej normy. Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych

predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

43. Zásadná pripomienka k čl. I., §10 odsek 2

Navrhujeme presne určiť časový interval, v rámci ktorého má byť stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy pravidelne aktualizovaná.

Odôvodnenie:

Požadujeme jednoznačne vymedziť interval v rámci ktorého má byť stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy pravidelne aktualizovaná. Takúto všeobecnú časovo neohraničenú právnu úpravu považujeme za vágnu, nejasnú a pre adresátov právnej normy neistú. Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

44. Zásadná pripomienka k čl. I., §10 odsek 5

Slovné spojenie „adaptívnej kapacity“ navrhujeme zadefinovať a jednoznačne vymedziť jeho význam.

Odôvodnenie:

Bez jasného zadefinovania slovného spojenia „adaptívnej kapacity“ považujeme predmetné ustanovenie za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia, čo považujeme za neprípustné. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

45. Zásadná pripomienka k čl. I., §11 odsek 3

Navrhujeme určiť presnú lehotu, v ktorej sú príslušné ministerstvá povinné vypracovať a schváliť sektorové klimatické plány a zaslať ich ministerstvu.

Odôvodnenie:

Bez stanovenia presnej lehoty, v ktorej sú príslušné ministerstvá povinné vypracovať a schváliť sektorové klimatické plány a zaslať ich ministerstvu, považujeme návrh zákona za nevykonateľný, ktorý stavia relevantné subjekty do nevedomosti a časovej tiesne na prípadnú reakciu na tieto plány. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem. Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

46. Zásadná pripomienka k čl. I., §11 odsek 4

Navrhujeme určiť presnú lehotu, v ktorej je Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky povinné vypracovať sektorový klimatický plán a lehotu pre zaslanie tohto plánu rade a ministerstvu.

Odôvodnenie:

Bez stanovenia presnej lehoty, v ktorej je MH SR povinné vypracovať a zaslať sektorový klimatický plán, považujeme návrh zákona za nevykonateľný, ktorý stavia relevantné subjekty do nevedomosti a časovej tiesne na prípadnú reakciu na tento plán.

47. Zásadná pripomienka k čl. I., §11 odsek 5

Navrhujeme určiť presnú lehotu, v ktorej je ministerstvo povinné vypracovať sektorový klimatický plán a lehotu pre zaslanie tohto plánu rade. Bez stanovenia presnej lehoty, v ktorej je MŽP SR povinné vypracovať a zaslať sektorový klimatický plán, považujeme návrh zákona za nevykonateľný, ktorý stavia relevantné subjekty do nevedomosti a časovej tiesne na prípadnú reakciu na tento plán.

48. Zásadná pripomienka k čl. I., §11 odsek 10

Navrhujeme bližšie špecifikovať čo má byť obsahom záväzného stanoviska.

Odôvodnenie:

Navrhovaná právna úprava žiadnym spôsobom neustanovuje obsah záväzného stanoviska ani bližšie konkrétosti k tomuto stanovisku. Takýto koncept považujeme za vágny, nejednoznačný a v rozpore s princípom právnej istoty pre adresátov právnej normy. Dané ustanovenie je zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

49. Zásadná pripomienka k čl. I., §12 odsek 4

Navrhujeme bližšie špecifikovať slovné spojenie „vo forme zrozumiteľnej pre širokú verejnosť“.

Odôvodnenie:

Pojem „vo forme zrozumiteľnej pre širokú verejnosť“ považujeme za nejednoznačný, vágny a veľmi širokospektrálne vysvetliteľný. Požadujeme jednoznačné stanovenie toho čo presne toto slovné spojenie znamená v kontexte daného návrhu zákona.

50. Zásadná pripomienka k čl. I., §12 odsek 6

Ustanovenie je potrebné vypustiť, alebo upraviť v zmysle odôvodnenia.

Odôvodnenie:

Odporúčame nepoužívať výraz „uhlíková stopa“ a nahradiť ho „množstvom emisií“, resp. iným vhodným pojmom s legálnym obsahom. Okrem toho je nevyhnutné vypustiť slová „ktorý sa bude riadiť metodikou zverejnenou na webovom sídle ministerstva a Slovenského hydrometeorologického ústavu“ zo zrejmých dôvodov – metodika z povahy veci nie je záväzná a už vôbec nepredstavuje záväzné podmienky pre výkon činnosti akreditovanej osoby. Nespochybujeme, že akreditovaná osoba sa môže pridŕžať metodík, ak je však potrebné ustanoviť záväzné pravidlá pre postup posudzovania, je nevyhnutné ustanoviť priamu oporu v zákone a podrobnosti prípadne ustanoviť vykonávacím predpisom. Ide o bežný štandard úpravy v podobných oblastiach, pričom nie je zrejmé, prečo by práve v tomto prípade nemal byť použitý.

51. Zásadná pripomienka k čl. I., §14 a 15

Znenie § 14 a 15 navrhujeme vypustiť bez náhrady.

Odôvodnenie:

Zásadne nesúhlasíme so zriadením rady. Zriadenie rady považujeme za dlhodobú finančnú a administratívnu záťaž pre celý systém, pričom prostriedky mohli byť použité práve na znižovanie negatívnych environmentálnych dopadov namiesto budovania ďalších - duplicitných administratívnych kapacít. Nehovoriac o tom, že existencia takéhoto orgánu môže byť v rozpore s cieľmi administratívnej efektívnosti a kompetenčnými princípmi. Z návrhu taktiež nie je zrejmé, komu rada radí, koho poradným orgánom by mala byť, návrh zákona žiaden taký vzťah neupravuje. Rovnako tak nevysvetľuje a nevytvára zrozumiteľný priestor pre plnenie koordinačnej funkcie rady, a nie je zrejmé ani to, v akom rozsahu a akým spôsobom má ísť o iniciatívny orgán. Inak povedané, konkrétne oprávnenie niečo koordinovať, resp. iniciatívne navrhovať môže byť medzi oprávneniami rady ustanovené, avšak nevyhnutne nemusí byť vyjadrené aj v označení rady. Nemá žiaden regulačný zmysel výslovne upravovať všetky tieto prívlastky.

52. Zásadná pripomienka k čl. I., §14 odsek 2

Navrhujeme jednoznačne uviesť, akým spôsobom predkladateľ plánuje zabezpečiť financie pre rozpočet Kancelárie Rady pre klimatickú zodpovednosť.

Odôvodnenie:

Považujeme za nevyhnutné aby predkladateľ riadne uviedol a exaktne vyčíslil akým spôsobom plánuje zabezpečiť financovanie Kancelárie Rady pre klimatickú zodpovednosť, ktorá má uhrádzať náklady spojené s výkonom funkcie v rade.

53. Zásadná pripomienka k čl. I., §14 odsek 13

Ustanovenie je potrebné upraviť v zmysle odôvodnenia.

Odôvodnenie:

To, že kancelária rady je právnickou osobou nestačí ustanoviť, je tiež potrebné ustanoviť akým typom právnickej osoby je. Zo znenia je viac menej zrejmé, že by malo ísť o rozpočtovú organizáciu, zrejme napojenú príjmami a výdavkami na rozpočet ministerstva životného prostredia. Uvedené je potrebné doplniť, resp. jasne ustanoviť, aby bol zrejmý celý spôsob „fungovania“ kancelárie a podmienky pre výkon jej činnosti, hospodárenia a podobne. Následne je potrebné statusové ustanovenia upraviť bežným spôsobom, akým sa zriadenie rozpočtovej organizácie, prípadne iného typu právnickej osoby upravuje – napríklad § 143 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov.

54. Zásadná pripomienka k čl. I., §15 odsek 1

Navrhujeme určiť presné lehoty, v ktorých je Rada povinná vypracúvať, zverejňovať a predkladať národnej rade Správu o naplňaní klimatických cieľov Slovenskou republikou.

Odôvodnenie:

Považujeme za nevyhnutné aby návrh zákona jednoznačne stanovoval presné lehoty, v ktorých by mala Rada vypracúvať, zverejňovať a predkladať národnej rade Správu o naplňaní klimatických cieľov Slovenskou republikou.

55. Zásadná pripomienka k čl. I., §15 odsek 2

Navrhujeme bližšie špecifikovať čo má byť obsahom záväzného stanoviska a dokedy ho má Rada vydať.

Odôvodnenie:

V návrhu zákona sa vyjadruje záväznosť stanoviska rady, nie je však zrejmé, čo v konkrétnom procese prijímania, resp. aktualizácie konkrétneho nástroja táto záväznosť znamená a osobitne čo znamená pre klimatické ciele, keďže tie ustanovuje zákon. Bez jasného vyjadrenia vzťahu medzi stanoviskom rady a oprávnením subjektu, ktorý konkrétny nástroj pripravuje, či schvaľuje nie je toto ustanovenie vykonateľné. Navrhovaná právna úprava zároveň žiadnym spôsobom neustanovuje obsah záväzného stanoviska ani bližšie konkrétnosti k tomuto stanovisku. Takýto koncept považujeme za vágny, nejednoznačný a v rozpore s princípom právnej istoty pre adresátov právnej normy. Dané ustanovenie je zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

56. Zásadná pripomienka k čl. I., §15 odsek 8

Ustanovenie je potrebné upraviť v zmysle odôvodnenia.

Odôvodnenie:

Je nevyhnutné upraviť rozsah informačnej povinnosti a obmedziť povinnosť poskytovať údaje len v rozsahu, v akom si ich bez súčinnosti povinných nevie rada zabezpečiť sama. Rovnako tak v prvom rade má tieto informácie poskytovať verejná správa z evidencií, ktoré vedie a z údajov, ktoré sa dozvedela pri svojej činnosti a až v druhom rade osoby súkromného práva.

57. Zásadná pripomienka k čl. I., §15 odsek 9

Ustanovenie je potrebné upraviť v zmysle odôvodnenia.

Odôvodnenie:

Ustanovuje sa oprávnenie vydávať stanoviská k verejným investíciám, bez akéhokoľvek ďalšieho ukotvenia z hľadiska procesu a najmä povinností subjektov, ktoré investície realizujú. Postup zverejnený na webovom sídle nemôže mať právnu záväznosť, preto bez jasného vyjadrenia vzťahu medzi stanoviskom rady a povinnosťou subjektu, ktorý konkrétnu investíciu realizuje nie je toto ustanovenie vykonateľné, resp. bude bez reálneho dopadu.

58. Zásadná pripomienka k čl. I., §15 odsek 9

Znenie desiateho odseku navrhujeme vypustiť bez náhrady.

Odôvodnenie:

Ako sa uvádza aj v dôvodovej správe, Rada má byť najmä nezávislým, odborným a iniciatívnym orgánom monitorovania, hodnotenia a tvorby jednotlivých nástrojov pre riešenie zmeny klímy a zároveň sa od členov Rady vyžadujú prísne odborné spôsobilosti. Zriadenie a pôsobenie výboru zástupcov občianskej spoločnosti a

mimovládnych organizácií reprezentujúce budúce generácie najviac postihnuté zmenou klímy považujeme za rizikové, nakoľko práve zriadenie uvedeného výboru by mohlo podstatným spôsobom narušiť nezávislosť, odbornosť Rady, nakoľko na zástupcov nie sú, okrem iného, kladené žiadne odborné požiadavky. Zároveň návrh zákona žiadnym spôsobom nedefinuje a nekvantifikuje, koho možno zaradiť pod „budúce generácie najviac postihnuté zmenou klímy“. V tejto súvislosti zároveň uvádzame, že jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

59. Zásadná pripomienka k čl. I., §19 odsek 1 a 4

Navrhujeme znížiť hornú hranicu výšky pokút. Navrhujeme znížiť hornú hranicu výšky pokút tak, aby ukladaná výška pokút bola proporcionálna s mierou previnenia a aby bol zavedený tzv. systém druhej šance (v zmysle navrhovanej zmeny k § 19 ods. 5), teda aby bolo najprv uložené opatrenie na nápravu a až keď nedôjde k náprave, bola by subjektu uložená pokuta. Ide o obdobné riešenie aké plánuje uplatňovať MF SR v prípade porušení ustanovení zákona č. 563/2009 o správe daní (daňový poriadok).

60. Zásadná pripomienka k čl. I., §19 odsek 5

Znenie druhej vety navrhujeme nahradiť nasledovným znením: „Ak ide o prípad hodný osobitného zreteľa, pri porušení povinnosti podľa odseku 1 inšpekcia pred rozhodnutím o uložení pokuty povinného vyzve, aby upustil od protiprávneho konania a v určenej dodatočnej lehote vykonal opatrenia na nápravu.“

Odôvodnenie:

Z dôvodu, že zavádzané informačné povinnosti sú veľmi všeobecného charakteru a smerujú voči veľkému počtu povinných subjektov navrhujeme zmeniť možnosť inšpekcie poskytovať dodatočnú lehotu na odstránenie protiprávneho stavu povinnosťou. Cieľom tejto zmeny je zavedenie korekčného mechanizmu v prípade, ak povinná osoba nedokáže poskytnúť požadovanú informáciu v lehote stanovenej oprávnenou osobou podľa § 18 a § 19. Zavedením tohto mechanizmu sa zvyšuje ochrana povinných osôb, na ktoré sa v súčasnosti informačné povinnosti nevzťahujú, pred prípadným pochybením zo strany oprávnených osôb pri určovaní rozsahu informácie a stanovení dĺžky primeranej lehoty.

61. Zásadná pripomienka k čl. I., §19 odsek 5

Znenie tretej vety navrhujeme nahradiť nasledovným znením: „Vo výzve inšpekcia oznámi následky protiprávneho konania, určí povinnému primeranú lehotu, ktorá nesmie byť kratšia ako 30 dní, na výkon opatrení na ich nápravu a poučí ho o následkoch v prípade ich nevykonania

Odôvodnenie:

Pre zabezpečenie ochrany povinnej osoby pred svojvôľou príslušného orgánu verejnej správy navrhujeme zaviesť minimálnu dĺžku primeranej lehoty v rozsahu 30 dní.

62. Zásadná pripomienka k čl. I., §19 odsek 6

Znenie šiesteho odseku navrhujeme vypustiť bez náhrady.

Odôvodnenie:

Pre zabezpečenie ochrany povinnej osoby pred svojvôľou príslušného orgánu verejnej správy navrhujeme zaviesť minimálnu dĺžku primeranej lehoty v rozsahu 30 dní.

63. Zásadná pripomienka k čl. I., §19 odsek 10

Znenie desiateho odseku navrhujeme nahradiť nasledovným znením: „Konanie o uložení pokuty možno začať do jedného roka odo dňa, zistenia porušenia povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa kedy došlo k porušeniu povinnosti“.

Odôvodnenie:

Znenie predmetného ustanovenia navrhujeme zosúladiť s právnym poriadkom SR, v rámci ktorého je nevyhnutné aby uloženiu pokuty predchádzalo konanie, v ktorom sa o takomto uložení rozhodne resp. nerozhodne.

64. Zásadná pripomienka k čl. I., §20

Znenie § 20 navrhujeme vypustiť v celom rozsahu bez náhrady.

Odôvodnenie:

Navrhovanú úpravu vnímame ako nesystémovú, nevykonateľnú a úplne odporujúcu charakteru správneho súdnictva. Zároveň sa domnievame, že navrhovaná koncepcia súdneho prieskumu odráža zásadné neporozumenie celkového ústavno-politického kontextu, v ktorom orgány súdnej kontroly ústavnosti v niektorých členských štátoch EÚ dospeli k záveru o potrebe právnej ochrany pred regulačnou pasivitou štátu vo vzťahu ku klimateckej zmene. Svedčí o tom aj osobitná časť dôvodovej správy k § 20, v ktorej sa súdny prieskum a tzv. klimatecká žaloba označujú za „legislatívne nástroje“, prostredníctvom ktorých „sa môže verejnosť domáhať dodržiavania zákonných povinností zo strany orgánov verejnej správy definovaných v návrhu zákona.“ Zahraničné rozsudky sú reakciou na absenciu, resp. nedostatočnosť vnútroštátnej regulácie, pričom v prípade tohto návrhu zákona sa predpokladá rozsiahla a relatívne podrobná regulácia. Zároveň nie je zrejmé, prečo by práve v tejto oblasti nemali byť kontrolou plnenia verejnoprávnych povinností zo strany orgánov verejnej správy poverené štandardné orgány ochrany práva, resp. ochrany zákonnosti.

65. Zásadná pripomienka k čl. I., §21 odsek 1

Navrhujeme bližšie špecifikovať čo má byť obsahom bližšej špecifikácie vyčíslenia sektorových cieľov, ktorú má zverejniť ministerstvo.

Odôvodnenie:

Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie je zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný. Bez bližšieho oboznámenia sa s obsahom, čo má byť predmetom tejto špecifikácie, nevedia relevantné subjekty v tomto štádiu legislatívneho procesu uplatniť adekvátne pripomienky, čo by mala takáto špecifikácia obsahovať, nakoľko nepoznajú jej obsah, a teda, zverejnená špecifikácia môže byť v konečnom dôsledku nedostatočne pripravená.

66. Zásadná pripomienka k čl. I., §21 odsek 2

Navrhujeme nasledovnú úpravu termínu na vypracovanie a schválenie sektorového klimateckého plánu uvedeného v navrhovanom znení § 21 ods. (2):

§21 ods. (2) znie:

„(2) Ministerstvo podľa §5 ods. 1 je povinné vypracovať a schváliť sektorový klimatecký plán, zaslať ho rade a ministerstvu do 30. júna 2024. Ministerstvo podľa §5 ods. 2 až 6 je povinné vypracovať a schváliť sektorový klimatecký plán, zaslať ho rade a ministerstvu do 30.apr. 2025“

Odôvodnenie:

Dôvodom na urýchlenie prípravy sektorového klimateckého plánu je potreba včasného zadefinovania opatrení ako aj termínov ich plnenia a tak poskytnutie čo najväčšieho časového priestoru pre sektor cestnej nákladnej dopravy, aby sa prispôbil zmenám a tak naplňovať opatrenia definované v strategických dokumentoch za účelom dosiahnutia strednodobých a dlhodobých klimateckých cieľov SR. Bez dostatočného času na implementáciu opatrení považujeme za veľmi nepravdepodobné, že by sa podarilo naplniť ciele pre rok 2030.

Požadujeme, a považujeme za nevyhnutné, zapojenie zainteresovaných združení podnikateľov v oblasti dopravy do tvorby klimatického plánu pre sektor cestnej dopravy a ostatných strategických dokumentov uvedených v § 7 v navrhovanom znení (Mechanizmus naplňovania záväzkov), ktoré budú definovať opatrenia pre sektor cestnej dopravy.

67. Zásadná pripomienka k čl. I., §21 odsek 11

Slová: „do troch mesiacov“ navrhujeme nahradiť slovami: „do dvoch rokov“.

Odôvodnenie:

Obdobie troch mesiacov od účinnosti návrhu zákona, v ktorom je potrebné ustanoviť prvých členov Rady považujeme za nerealistické a nevykonateľné. Z uvedeného dôvodu navrhujeme predĺžiť obdobie, v ktorom majú subjekty oprávnené menovať a odvolávať príslušného člena rady ustanoviť prvých členov rady.

68. Zásadná pripomienka k čl. II.

Nie je možné súhlasiť so súdnym prieskumom vo veciach dosahovania klimatických cieľov v Správnom súdnom poriadku. Účelom správneho súdnictva je preskúmať zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej správy a nečinnosť orgánov verejnej správy. Podstatou prieskumu je posúdenie zákonnosti v konaní a rozhodnutí, či inom opatrení orgánu verejnej správy, pričom miera správnej úvahy, ktorú má orgán verejnej správy je tradične veľmi široká a súd ju skúma len, ak predstavuje nezákonnosť alebo celkom zjavný exces v podobe konania ultra vires. Inými slovami, tento konkrétny typ súdnej kontroly je pojmovovo nespôsobilý, resp. prinajmenšom výrazne nevhodný na posudzovanie parametrov typu účelnosť, hospodárnosť či vhodnosť. V danom prípade je tiež dôležité, že nový inštitút súdneho prieskumu by nemal nasledovať po konaní orgánu verejnej správy, resp. pri jeho nečinnosti, ale mal by byť svojho druhu určovacím konaním – posúdenie zákonnosti zvoleného nástroja z pohľadu jeho spôsobilosti naplniť klimatický cieľ. Samotným nástrojom môžu byť a do veľkej miery sú strategické materiály schvaľované vládou Slovenskej republiky, ktorej uznesenia sú zo súdneho prieskumu vylúčené. Navrhovanú úpravu vnímame ako nesystémovú, do veľkej miery nevykonateľnú a úplne odporujúcu charakteru správneho súdnictva. Zároveň sa domnievame, že navrhovaná koncepcia súdneho prieskumu odráža zásadné neporozumenie celkového ústavno-politického kontextu, v ktorom orgány súdnej kontroly ústavnosti v niektorých členských štátoch EÚ dospeli k záveru o potrebe právnej ochrany pred regulačnou pasivitou štátu vo vzťahu ku klimatickej zmene. Svedčí o tom aj osobitná časť dôvodovej správy k § 20, v ktorej sa súdny prieskum a tzv. klimatická žaloba označujú za „legislatívne nástroje“, prostredníctvom ktorých „sa môže verejnosť domáhať dodržiavania zákonných povinností zo strany orgánov verejnej správy definovaných v návrhu zákona.“ Zahraničné rozsudky sú reakciou na absenciu, resp. nedostatočnosť vnútroštátnej regulácie, pričom v prípade tohto návrhu zákona sa predpokladá rozsiahla a relatívne podrobná regulácia. Zároveň nie je zrejmé, prečo by práve v tejto oblasti nemali byť kontrolou plnenia verejnoprávných povinností zo strany orgánov verejnej správy poverené štandardné orgány ochrany práva, resp. ochrany zákonnosti. Navrhovaná koncepcia nepôsobí účelne ani prakticky.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/29>